

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE
COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING
VAN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA
COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE
DU

11-05-2000

11-05-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Donderdag 11 mei 2000

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING COM 197

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties en aan de minister van Landsverdediging over "het integrale behoud van het gedenkteken van het Fort van Breendonk" (nr. 1696)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Landsverdediging)

sprekers : **Joos Wauters, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over "de British American Security Information Council" (nr. 1699)

sprekers : **Peter Vanhoutte, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over "de uitnodiging tot toetreding aan de tweede fase van het JSF-programma" (nr. 380)

- de heer Stef Goris tot de minister van Landsverdediging over "de toetreding tot de tweede fase van het Joint Strike Fighter-programma" (nr. 391).

sprekers : **Luc Sevenhans, Stef Goris, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Moties

Samengevoegde mondelinge vragen van de heren Luc Sevenhans en Yves Leterme aan de minister van Landsverdediging over "de bouw van kustmijnenvegers" (nrs. 1766 en 1792)

sprekers : **Luc Sevenhans, Yves Leterme, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Landsverdediging over "de plannen inzake de Leopoldskazerne" (nr. 1731)

sprekers : **Karel Van Hoorebeke, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Sommaire

Jeudi 11 mai 2000

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE - COM 197

Question orale de M. Joos Wauters au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques et au ministre de la Défense sur "la conservation intégrale du mémorial du fort de Breendonk" (n° 1696)

(La réponse a été donnée par le ministre de la Défense) 5

orateurs : **Joos Wauters, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur "le British American Security Information Council" (n° 1699) 6

orateurs : **Peter Vanhoutte, André Flahaut**, ministre de la Défense

Interpellations jointes de :

- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense nationale sur "l'invitation à participer à la deuxième phase du programme JSF" (n° 380)

- M. Stef Goris au ministre de la Défense nationale sur "l'adhésion à la seconde phase du programme Joint Strike Fighter" (n° 391). 7

orateurs : **Luc Sevenhans, Stef Goris, André Flahaut**, ministre de la Défense

Motions 9

Questions orales jointes de MM. Luc Sevenhans et Yves Leterme au ministre de la Défense sur "la construction de dragueurs de mines côtiers" (n°s 1766 et 1792) 10

orateurs : **Luc Sevenhans, Yves Leterme, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Défense sur "l'avenir de la Caserne Léopold à Gand" (n° 1731) 14

orateurs : **Karel Van Hoorebeke, André Flahaut**, ministre de la Défense

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

RÉUNION PUBLIQUE DU

JEUDI 11 MAI 2000

De vergadering wordt geopend om 17.10 uur door de heer **Jean-Pol Henry**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 17.10 heures par M. **Jean-Pol Henry**, président.

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties en aan de minister van Landsverdediging over "het integrale behoud van het gedenkteken van het Fort van Breendonk" (nr. 1696)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Landsverdediging)

Question orale de M. Joos Wauters au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques et au ministre de la Défense sur "la conservation intégrale du mémorial du fort de Breendonk" (n° 1696)

(La réponse sera donnée par le ministre de la Défense)

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Fort van Breendonk is een nationaal gedenkteken dat herinnert aan de wrede daden in de Tweede Wereldoorlog. Vanuit Breendonk werden heel wat gevangenen overgebracht naar de Dossin-kazerne en vandaar naar nazi-kampen zoals Auschwitz, waar velen niet van zijn teruggekeerd en een afschuwelijke dood zijn gestorven. Vandaar dat het fort voor mij eigenlijk tot het werelderfgoed moet worden gerekend.

Dat beseftte men ook zeer goed in ons land. Op 19 augustus 1947 werd het fort als nationaal gedenkteken erkend. De wet terzake bepaalde ook dat het fort in zijn oorspronkelijke vorm, zoals tijdens de oorlog, moest worden gerestaureerd om er de herinnering aan de gebeurtenissen tussen 1940 en 1944 levendig te houden. Omdat de omgeving van het fort bouwvrij werd bewaard en ook het natuurlijk kader gerespecteerd, werd dit open weidelandchap uiteindelijk een stiltegebied, waarin het fort volledig is opgenomen.

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

OPENBARE VERGADERING VAN

DONDERDAG 11 MEI 2000

Op 20 januari 1998 besliste de wetgever het monument te beschermen, daarbij ervan uitgaande dat ook de omgeving moest worden beschermd omdat de integratie van het monument in het landschap bijdraagt tot de intrinsieke waarde van het monument. Het is ook duidelijk dat er nooit sprake kan zijn van monumentenzorg zonder zorg om de omgeving. Zelf ben ik afkomstig uit de buurt van het fort. Welnu, als lid van de jeugdbeweging bezochten wij jaarlijks het fort waar we een pedagogische boodschap meekregen over de gruwelen aldaar. Voor mij is het duidelijk dat het fort en zijn omgeving moeten worden gerespecteerd uit piëteit voor de slachtoffers die er gevallen zijn. Wij moeten dit monument koesteren en in ons geheugen prenten.

De gemeente Willebroek heeft echter beslist om een woonwijk in de onmiddellijke omgeving van het fort in te planten. De omringende bunkers dienen te verdwijnen en het open landschap waarin het fort is geïntegreerd, wordt fundamenteel aangetast.

Het enige memoriaal in België dat herinnert aan de verschrikkingen van de nazi-tijd, wordt hier van zijn historisch gegroeide omgeving afgesneden. Vandaar, mijnheer de minister, dat ik u hierover enkele vragen wil stellen.

Ten eerste, hebt u de gelegenheid gehad om een bezwaarschrift in te dienen tegen de voornemens van het gemeentebestuur van Willebroek ? Werd bij het indienen van de bouw-aanvraag de procedure gevolgd en heeft uw departement een advies kunnen uitbrengen ?

Er is ook nog een afzonderlijke adviserende rol weggelegd voor de dienst Monumenten en Landschappen, die is gesitueerd op het niveau van de gemeenschappen. Ook aan deze dienst moest een bindend advies worden gevraagd, maar dat is niet gebeurd.

Ten tweede, mogen die bunkers zomaar worden afgebroken ? In ons historische bewustzijn vormen zij één geheel, want de bunkers en het fort werden in de eerste wereldoorlog aangelegd en in de tweede wereldoorlog opnieuw in gebruik genomen.

Joos Wauters

Ten derde, ik wil u ook nog een politieke vraag stellen, mijnheer de minister. Welke maatregelen overweegt u om de hele site van het Nationaal Gedenkteken in zijn landschappelijk historisch geheel te vrijwaren ?

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, collega's, de verkavelingsplannen van de gemeente Willebroek dateren van het jaar 1995. In 1996 werd een openbaar onderzoek gevoerd, waarbij, voor zover ons bekend, alles volgens de regels van het spel is verlopen, met als uiteindelijk resultaat dat het dossier in 1999 definitief werd goedgekeurd. De in de verkaveling betrokken bunkers maken geen deel uit van het memoriaal Fort Breendonk en zijn ook niet als monument beschermd. De raad van beheer van het memoriaal Fort Breendonk heeft geen bezwaar tegen het afbreken van de bunkers, aangezien de verkavelingsplannen geen afbreuk doen aan de waarde, het uitzicht of de opdracht van het memoriaal. Er zijn dus geen verdere maatregelen nodig.

J'ai vu les plans : il est vrai que les bunkers ne se trouvent pas dans le mémorial proprement dit. J'ai interrogé les personnes du mémorial de Breendonk qui m'ont assuré que cela ne posait pas de problème.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de minister, ten eerste, in 1995 werd inderdaad bezwaar aangetekend. Doch, en dit is belangrijker, de erkenning van het monument dateert van 1998 en toen golden andere voorschriften.

Ten tweede, ik heb gewezen op het totale gebied, waartoe ook de bunkers behoren. Het is uw verantwoordelijkheid om een monument van dergelijke historische waarde als één geheel te beschouwen.

Ten derde, ik weet niet welke krachten hier spelen, maar na een onderhoud met de burgemeester van Willebroek en de gouverneur van Antwerpen, werd niet langer dan vorige week vrijdag aan de raad van bestuur van het memoriaal de vraag gesteld om heel het dossier opnieuw in overweging te nemen. De raad van beheer vergadert volgende maandag opnieuw. Ondertussen zijn alle mogelijke verzetsorganisaties, onder meer de Auschwitzstichting - vanuit mijn ervaring in verband het fort Breendonk heb ik samen met een aantal overlevenden van dit kamp Auschwitz bezocht - ontsteld over het feit dat dergelijke beslissingen worden genomen, waarbij dit fort in zijn natuurlijk geheel zou worden aangetast.

Wij dragen hiervoor de politieke verantwoordelijkheid. Mijnheer de minister, ik hoop vooralsnog dat die politieke verantwoordelijkheid wordt opgenomen.

M. **André Flahaut**, ministre : Aujourd'hui, je ne suis pas saisi par les responsables du mémorial Fort de Breendonk d'une quelconque plainte officielle au sujet de ce qui risque de se passer. J'ai effectivement été informé de

ce dossier par une personne que j'ai rencontrée le 8 mai, jour où j'avais organisé une rencontre de la mémoire. C'était la première fois que l'on me signalait le problème. Mais aucune plainte, en tant que telle, n'a été déposée par l'association du Fort de Breendonk. Si une plainte est déposée, je ne suis d'ailleurs pas certain que je pourrai faire quelque chose.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over "de British American Security Information Council" (nr. 1699)

Question orale de M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur "le British American Security Information Council" (n° 1699)

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de Verenigde Staten en in andere landen is er steeds meer te doen rond een herziening van de militaire doctrine van de NAVO, vervat in document MC402. Dat document is vorige dinsdag ook ter sprake gekomen bij het militair comité. Wij stellen vast dat er op 24 en 25 mei een nieuwe top van de NAVO komt. U herinnert zich ongetwijfeld de afspraak nog dat u ons daarover een korte briefing zou geven met de agendapunten.

Een andere vraag betreft dit specifiek document, waarvan verschillende bronnen vermelden dat het bestaat. In het document is sprake van een mogelijke inzet van kernwapens, ook als er aan vijandelijke kant biologische of chemische wapens worden ingezet. Dit gebeurt dus niet alleen als tegenaanval bij het gebruik van kernwapens. Zelfs het vermoeden dat in een land zoals Irak chemische of biologische wapens aanwezig zijn zou volgens de nieuwe militaire doctrine volstaan om in de toekomst kernwapens in te kunnen zetten.

Mijnheer de minister, hoe staat het met de herziening van de militaire doctrine binnen de NAVO ? Is u daar iets over bekend ? Wat is de houding van de Belgische regering ? Welke initiatieven zult u nemen om daarover een parlementair debat te houden, liefst vóór de beslissing op de top van 24 en 25 mei wordt genomen ?

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, collega's, de herziening van document MC402 staat momenteel niet aan de agenda van de interministeriële NAVO-vergadering te Florence. Deze interministeriële vergadering is trouwens alleen bedoeld voor de ministers van Buitenlandse Zaken.

André Flahaut

Het document vindt zijn oorsprong in het nieuwe strategische concept. De rol van de kernwapens is gedefinieerd in het nieuwe concept dat door de regerings- en staatshoofden van de NAVO-lidstaten werd goedgekeurd ter gelegenheid van de NAVO-top van Washington in april 1999. Ze maken deel uit van het gemengd arsenaal van de alliantie met als doel de vrijheid te beschermen en oorlog of enige andere vorm van dreiging te voorkomen. Door het gebruik van BC-wapens te ontraden, dragen ze bij tot de inspanning van de alliantie om de proliferatie van deze wapens en hun vectoren te voorkomen.

C'est une question qui effleure mes compétences : il s'agit essentiellement de préoccupations du ministre des Affaires étrangères qui assistera à cette réunion.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wens er toch op te wijzen dat er een ernstig probleem is. Ik heb deze vraag aan de minister van Landsverdediging en de minister van Buitenlandse Zaken gesteld.

Mijnheer de minister, als een van u beiden wenst te antwoorden, meen ik toch dat u in overleg met uw collega moet beslissen welk antwoord er zal worden gegeven. Dit is de tweede keer in enkele dagen tijd dat ik moet vaststellen dat er bij het antwoord op een bepaalde vraag wordt verwezen naar de minister van Buitenlandse Zaken die vervolgens ook van krommenaas gebaart en zegt van niets te weten. Ik heb het daar toch bijzonder moeilijk mee, gelet ook op de hoogdringendheid waarmee we dit onderwerp willen behandelen.

Ik zou deze vraag opnieuw kunnen stellen aan de minister van Buitenlandse Zaken. Ik vind echter dat we er geen spelletje moeten van maken. Wij hebben toch recht op duidelijkheid terzake.

Mijnheer de voorzitter, ik zou toch willen dat wordt genoteerd dat dit niet de normale gang van zaken is in een parlementaire democratie. Als wij vragen stellen aan meer dan een minister hebben wij er geen probleem mee als slechts een minister antwoordt. Men moet dan echter niet de paraplu opentrekken en de zaak doorverwijzen naar de collega.

Le **président** : Je propose donc que lors de la prochaine conférence des présidents, votre représentant insiste pour que la question soit posée au ministre des Affaires étrangères.

Ik zal ervoor pleiten.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, als ik even mijn betoog mag afronden.

Mijnheer de minister, uit de informatie waarover wij beschikken, blijkt dat deze zaak in het militair comité werd besproken. De woordvoerder van dit militair comité

heeft daarover trouwens een aantal uitspraken gedaan. Hij heeft het ook over de inhoud gehad en hij volgt daarin de stelling die door een aantal internationale organisaties en enkele ministers uit andere landen - Denemarken en Nederland - werd ingenomen. Wij kunnen alleen vaststellen dat de positionering strijdig is met het non-proliferatieverdrag waarin op geen enkel moment sprake is van de wenselijkheid om kernwapens in te zetten tegen andere types van massavernietigingswapens. Ook daar zou ik willen wijzen op een ernstig probleem.

Ik zou er willen op wijzen dat dit punt in een andere of in deze commissie opnieuw aan bod moet komen. Ik wens in elk geval een duidelijk antwoord.

Le **président** : Vous aurez remarqué, lors de la dernière commission réunie des Affaires étrangères et de la Défense, seuls des représentants de la Défense étaient présents. Je n'en suis pas responsable.

De heer **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, het probleem is dat de betrokken ministers niet aanwezig zijn zodat over bepaalde dossiers niet grondig kan worden gedebatteerd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer **Luc Sevenhans** tot de minister van Landsverdediging over "de uitnodiging tot toetreding aan de tweede fase van het JSF-programma" (nr. 380)

- de heer **Stef Goris** tot de minister van Landsverdediging over "de toetreding tot de tweede fase van het Joint Strike Fighter-programma" (nr. 391).

Interpellations jointes de :

- M. **Luc Sevenhans** au ministre de la Défense nationale sur "l'invitation à participer à la deuxième phase du programme JSF" (n° 380)

- M. **Stef Goris** au ministre de la Défense nationale sur "l'adhésion à la seconde phase du programme Joint Strike Fighter" (n° 391).

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik interpelleer u naar aanleiding van de uitnodiging tot de toetreding aan de tweede fase van het JSF-programma. Ik heb u daarover geïnterpelleerd op 2 mei. U hebt mij geantwoord dat er tot 15 mei tijd was om hierover een beslissing te nemen. U was zeer beknopt in uw antwoord, mijnheer de minister. Het was duidelijk dat u niet op de hoogte was. Twee dagen later hoorde ik minister Vande Lanotte en minister Aelvoet, die blijkbaar beter op de hoogte waren, verklaringen afleggen. Zij verklaarden dat

Luc Sevenhans

de zaak niet doorging. Dat is een eerlijk antwoord. Ik stel voor dat u in het vervolg ook eerlijk antwoord op de vragen die men u stelt want u zult toch enigszins op de hoogte zijn. Niet alles zal buiten uw medeweten gebeuren.

Ik zag u vorige week op televisie optreden als de souffleur van minister Verhofstadt. minister Verhofstadt zei dat hij een aantal beslissingen had genomen. Hij zei dat er een ander leger moet komen met meer communicatie-, transmissie- en informatietechnieken. Dat klinkt goed. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat het leger in de eerste plaats het grondgebied moet verdedigen. Daarvoor heeft men meer dan computers nodig.

De eerste minister was zeer duidelijk in zijn antwoord en ik citeer : "We moeten na 2015 nog altijd jachtvliegtuigen hebben, ze zijn wel niet opgenomen in dit plan maar ze zullen uiteraard worden aangeschaft, weliswaar minder dan voorzien".

Mijnheer de minister, op het gebied van Defensie zijn uw antwoorden minder duidelijk. U hebt wel een antwoord op afgeleide materies maar over de essentie weet u meestal niets.

Het probleem van de JSF is vorige week zondag uitgebreid aan de orde gekomen in De Zevende Dag. Ik hoopte daar de stand van zaken te vernemen van de drie defensiespecialisten van de meerderheidspartijen. Toch bleek ook daar onduidelijkheid te bestaan. Het antwoord van de heer Goris zal dit straks wel toelichten. Hij zei dat er geen beslissing is geweest in het economisch dossier dat naar de gewesten wordt overgeheveld. Daartegenover stonden de vertegenwoordigers van Agalev en SP die zegden dat er wel een akkoord was bereikt waarin stond dat men niet inging op de uitnodiging, maar ze wel ging gebruiken. De logica is hierin totaal zoek. Zij kunnen dit straks misschien toelichten. De vertegenwoordiger van Agalev zei dat men niet gebonden is aan de beslissing van de gewesten. Deze uitspraak was duidelijk en eerlijk. Het is duidelijk dat de industrie niet de mogelijkheid tot een economische terugkeer zal worden geboden. Deze terugkeer zou er moeten zijn. Er is immers duidelijk gezegd dat de jachtvliegtuigen zullen worden vervangen. Ik begrijp hierin de logica niet.

Wij zullen, in het kader van de specialisering, op termijn verplicht zijn om jachtvliegtuigen aan te schaffen. Hierin begrijp ik de eerste minister. Het is echter hypocriet om uit politiek machtsvertoon binnen de regering de belangrijke economische terugkeer te ontzeggen aan zowel de Vlaamse als de Waalse industrie als men weet dat de aanschaf in de toekomst zeker zal gebeuren.

Ik zou van u willen vernemen of u hierover iets meer kunt zeggen. Misschien zult u de commissie eindelijk eens antwoorden wat nu precies de bedoeling is. Ik heb altijd

gedacht dat u voorstander was van een instapscenario voor de JSF. U hebt daarover immers een nota van 111 bladzijden die u deze commissie nooit hebt willen tonen, maar die ik heb kunnen krijgen via de pers. Dat is waarschijnlijk een nieuwe communicatietechniek van de regering : als ik iets wil krijgen vraag ik het aan de pers, maar als commissielid kan ik het niet krijgen. Dat is nieuw.

Ik citeer uit uw nota, bladzijde 71 : "Voor alles moet vermeden worden dat België in een geïsoleerde positie terecht zou komen of dat materieel waarvan de vervanging op termijn onafwendbaar is" - de jachtvliegtuigen uiteraard - "later zonder optimale return op industrieel, economisch, wetenschappelijk en operationeel vlak zou worden aangekocht". U zegt zelf dat als wij het toch doen, wij dan ook van de economische return moeten kunnen genieten. Dat is een zeer verstandige opmerking van u, mijnheer de minister, waarvoor mijn felicitaties. Spijtig dat u dit niet hard kunt maken. Misschien zult u dat morgen toch proberen, maar zo is dit een staaltje van je reinste hypocrisie.

De heer **Stef Goris** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens even een verduidelijking te maken. Toen ik vernam dat de heer Sevenhans interpeleerde, voegde ik mij daarbij om ook even het woord te kunnen nemen. Het ontwerpprogramma voor de JSF is volgens mij een strikt economisch dossier, iets wat ik ook al heb gesteld in januari 2000 na het colloquium in de Résidence Palace. Dit ressorteert dus onder de exclusieve bevoegdheid van de gewesten.

Mijnheer de minister, is het u bekend dat de uitnodiging reeds werd opgevraagd door de gewesten of daar reeds beland is ? Ik bedoel dan de brief van doctor Gansler die de uitnodiging bevat voor deelname aan de tweede fase, de EMD-fase. Inzake de economische return wil ik de heer Sevenhans toch zeggen dat op dit ogenblik niemand weet of dit dossier effectief iets dergelijks inhoudt. Het zal aan de gewesten zijn om te beslissen of zij dit willen weten en, zodra zij het eventueel weten, of zij dan beslissen om deel te nemen. Op dit ogenblik weten wij niet of er ruimte is voor Vlaamse of Waalse bedrijven en ook niet in welke mate wij kunnen deelnemen. Laat dat echter aan de bevoegde instanties over, volgens mij de gewesten.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, je vais sans doute décevoir fortement mes deux interpellateurs.

In de Ministerraad van 12 mei 2000 zal de regering een standpunt innemen over de vervanging van de F-16 op termijn. Dit maakt deel uit van een globaal moderniseringsplan voor de krijgsmacht de komende jaren.

Le **président** : Une telle réponse nous fait en effet gagner du temps, monsieur le ministre.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Ik win misschien aan tijd en u ook, maar de minister verliest aan geloofwaardigheid en aan respect voor deze commissie.

M. **André Flahaut**, ministre : Mais, monsieur Sevenhans, ce n'est pas moi qui vous insulte.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik neem aan dat u nog steeds minister van Landsverdediging bent. Ik heb u er al op gewezen dat u blijkbaar steeds als laatste aan het woord kunt komen als het over defensiedossiers gaat. Als u hier tweemaal zegt dat u van niets weet en twee dagen later geven twee collega's van u uitgebreid commentaar aan de pers, hebt u een probleem. Niemand zal het u kwalijk nemen dat u als minister van Landsverdediging ook eens opkomt voor Landsverdediging of de krijgsmacht. U mag dat ook eens doen, u hoeft zich niet te laten voorbijsteken.

Dat het economische dossier voor de gewesten zou zijn is goed en wel, maar, mijnheer Goris, ik heb dit nagekeken. De vertegenwoordiger van de industrie heeft duidelijk gesteld dat als er iets van komt, dit van regering tot regering zal gebeuren, en niet met de gewesten. Ofwel moeten wij zo snel mogelijk ervoor zorgen dat de gewesten meer bevoegdheid krijgen. Zo lang dit niet zo is, zal het van regering tot regering gebeuren. Uw coalitiepartner, mijnheer Goris, heeft duidelijk gesteld dat de gewesten mogen doen wat zij willen, maar dat het wordt geregeld op het federale vlak. Dat moet u ook eens durven zeggen. Ofwel gaat u er ten gronde op in, ofwel trekt u zich terug uit de discussie. Met alle respect, maar u behoort tot de meerderheid en bent dus gebonden. Ik kan mijn mening zeggen, dat is het voordeel van de oppositie.

Vroeger kon u dat ook. Dit is geen vraag aan u persoonlijk.

Mijnheer de minister, het gaat hier over essentiële zaken gaat.

Minister **André Flahaut** : Wat is essentieel ?

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Uw eigen nota. U hebt er zelfs 111 bladzijden aan besteed en nu beweert u dat het niet belangrijk is. Waarmee houdt u zich bezig ? Het is wél essentieel. Ik kan het niet genoeg herhalen.

M. **André Flahaut**, ministre : C'est le plan global qui sera accepté demain. Ne faites pas la fixation que font certains sur le remplacement d'avions de combat, de transport ou de drageurs de mines ! L'essentiel est d'avoir un plan pour l'armée avec une perspective à 2015. C'est la première fois que cela se passe depuis des années et

demain une décision sera prise. Cela ne s'est jamais vu jusqu'à présent. J'ai toujours dit que je ne mourrais pas pour le F-16 ni pour son remplacement non plus. Je veux une armée cohérente et c'est ce que nous expliquerons demain avec une majorité qui approuve ce plan. C'est ce qui m'importe et non les déclarations de qui que ce soit avant ou après. L'essentiel est d'approuver demain un plan qui sera mis en oeuvre dans les mois et les années à venir.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik geef u daarin volkomen gelijk. Ik stel vast dat er wordt gediscussieerd en dat ieder zijn deeltje van het plan naar zich toe wil trekken en er zijn stempel op wil drukken. Op het laatste schiet er niets meer van over. Dat is het probleem.

Ik sta grotendeels achter uw nota. U was goed begonnen, maar wat blijft er nu nog van over ? De zes coalitiepartners willen er bepaalde stukken uit halen en morgen krijgen we een draak van een plan. Van uw plan blijft niets meer over. Dat is de essentie.

Le **président** : Laissons à chacun les responsabilités de leurs déclarations. Nous aurons l'occasion, dans le courant de juin, de discuter de la globalité du plan. Nous disposerons tous du temps nécessaire pour exprimer nos idées, nos intentions ou nos critiques.

De heer **Stef Goris** (VLD) : Ik sluit mij aan bij hetgeen u juist hebt gezegd. Ik wou er alleen nog aan toevoegen dat het inderdaad belangrijk is te vernemen wat morgen de uiteindelijke beslissing van de Ministerraad zal zijn. Wij hopen dat kort nadien de nota ook in deze commissie zal kunnen worden besproken. Dat is evident.

Le **président** : Cela devrait se passer dans la deuxième quinzaine du mois de juin.

We zullen een paar uren of dagen besteden aan de bespreking van het programma.

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Luc Sevenhans en John Spinnewyn en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Luc Sevenhans en Stef Goris

en het antwoord van de minister van Landsverdediging, gelet op de verklaring van de eerste minister Guy Verhofstadt dat de vervanging van de huidige jachtvliegtuigen F-16's zich opdringt tussen 2010-2015;

président

vraagt de regering de nodige beleidsbeslissingen te nemen zodat de Vlaamse en de Waalse luchtvaart-industrieën de gegarandeerde mogelijkheid hebben tot deelname aan het ontwikkelings- en productieproces van het jachtvliegtuig dat de huidige F-16 dient te vervangen."

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Luc Sevenhans et John Spinnewyn et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Luc Sevenhans et Stef Goris

et la réponse du ministre de la Défense, compte tenu des déclarations du premier ministre Guy Verhofstadt aux termes desquelles les actuels avions de chasse F-16 devront être remplacés en 2010-2015, demande au gouvernement de prendre les décisions politiques qui s'imposent afin que les industries aéronautiques wallonne et flamande aient la certitude de pouvoir participer au processus de développement et de production de l'avion de chasse destiné à remplacer les actuels avions de chasse F-16."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en de heren Dirk Van der Maelen en Peter Vanhoutte.

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et MM. Dirk Van der Maelen et Peter Vanhoutte.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Ordre des travaux

Regeling van de werkzaamheden

La question orale n° 1727 de Mme Mirella Minne est reportée à une date ultérieure.

Samengevoegde mondelinge vragen van de heren Luc Sevenhans en Yves Leterme aan de minister van Landsverdediging over "de bouw van kust-mijnenvegers" (nrs. 1766 en 1792)

Questions orales jointes de MM. Luc Sevenhans et Yves Leterme au ministre de la Défense sur "la construction de dragueurs de mines côtiers" (n°s 1766 et 1792)

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik volg al een aantal jaren het dossier van de kustmijnenvegers. Elk dossier heeft uiteraard zijn voor- en nadelen, maar dit is een goed dossier. Het is belangrijk dat er wordt onderhandeld zodat er zoveel mogelijk voordelen en zo weinig mogelijk nadelen zijn.

Dit dossier was eigenlijk afgerond. Het is al heel wat jaren bekend in deze commissie. Het stamt nog uit de tijd dat er aan de gewesten compensaties werden gegeven. Het gaf compensaties aan Vlaanderen in ruil voor de modernisering van de F-16's. Dat het zo lang heeft aangesleept is niet de schuld van de minister, noch van zijn voorganger. Door omstandigheden is het blijven liggen. Er is het faillissement geweest. Uiteindelijk is het contract in handen gekomen van SKB. SKB is een firma die heel wat werk verricht voor de marine en daarom werd gecontacteerd om in dit dossier haar kans te wagen. Gezien de goede samenwerking tussen de marine en SKB heeft SKB, omwille van haar competentie, dit dossier binnengehaald. Tot dan is het allemaal netjes verlopen. Dan is het dossier in deze commissie blijven kabbelen, maar ook op het terrein. Enkele maanden geleden is het in een stroomversnelling geraakt. Het werd besproken in de commissie voor de Legeraankopen, waar het positief werd geadviseerd. De Zeemacht is in het lang en het breed komen uitleggen wat het project van de kustmijnenvegers precies inhield en waarom ze het nodig had. Er was een vrij ruime unanimité om het dossier goed te keuren.

Enkele weken geleden werd in een soort van mini-PMT een bedrag van 16 miljard frank vrijgemaakt, voor onder meer het KMV-project. Alles was dus in orde. Het was nog een kwestie van enkele dagen vooraleer de tweede fase kon beginnen.

Vorige week is er echter blijkbaar iets gebeurd. Tot woensdagavond stond in alle documenten die werden verspreid via de geëigende kanalen, het KMV-project nog steeds duidelijk vermeld. Mijnheer de minister, ik had begrepen dat u persoonlijk geen probleem had met dit dossier omdat het een correct dossier is. De noodzaak was aangetoond, niets stond de uitvoering ervan in de weg.

Deze aangelegenheid kreeg nogal wat aandacht in de pers. Het is een belangrijk dossier, dat zeer gevoelig ligt in Vlaanderen. Er verschenen de meest uiteenlopende berichten. Daarom heb ik getracht bij het kabinet juiste informatie te bekomen.

Het zou vrij ongeloofwaardig zijn mocht men in deze fase niet doorgaan. De Belgische Staat zou er al ongeveer 1,3 miljard frank in hebben geïnvesteerd. Er zijn voorstudies gebeurd en er was onder meer de ombouw van de "Truffaut", het prototype mijnenvoegtuig van Thompson, de meettoestellen en de engineeringfase.

Luc Sevenhans

De firma die het dossier heeft gekregen, heeft specifiek daarvoor een nieuwe werf gebouwd in Oostende. Ik ben die werf gaan bezoeken. Zij zal eerstdaags afgewerkt zijn.

Mocht morgen een negatieve beslissing worden getroffen dan is het bedrijf failliet. Immers, de investering gebeurde in het kader van de bestelling van de vier mijnenvegers. Ik heb nog eens het contract dat destijds werd gesloten door minister Poncelet nagelezen. Daarin wordt dit duidelijk gestipuleerd. Daaruit besluit ik dat SKB een reële kans maakt op schadevergoeding, te meer omdat duidelijk werd bepaald dat aan het einde van de eerste fase, in de nodige infrastructuur moest worden voorzien. SKB voldeed aan die eis.

Het KMV-project voorziet eveneens in werkgelegenheid voor een achthonderdtal personen verspreid over enkele jaren, wat toch ook een van de prioriteiten is voor deze regering.

SKB, een van onze laatste Vlaamse scheepsbouw-bedrijven, wordt thans met moeilijkheden geconfronteerd, louter en alleen omdat het de fout beging in te gaan op een bestelling van het leger. Hoewel SKB zeer gezond was, een bedrijf van die omvang kan het zich niet veroorloven 300 miljoen te investeren voor niets. Als het bedrijf over kop gaat, dan is dat volledig te wijten aan de overheid.

Mijnheer de minister, veel van uw collega's leggen terzake verklaringen af, behalve uzelf. Vorige week was het de beurt aan minister Vande Lanotte en hij beweerde dat het project zou worden afgeblazen op vraag van de marine. Dat blijkt echter niet met de waarheid te stroken.

De voorbije weken hoorde ik herhaaldelijk in de commissie en las ik meermaals in de pers dat een bijzonder gespecialiseerd leger een absolute noodzaak is. Welnu, mijnheer de minister, u weet ongetwijfeld dat mijnenvegers al lang behoort tot een van onze specialiteiten - Oostende telt zelfs een mijnenbestrijdingsschool - en tijdens de Golfoorlog oogstte het optreden van de Belgische marine het respect van de andere partners.

Mijnenveger en mijnenjager, de ene kan niet zonder de andere. Indien onze vijftig jaar oude mijnenvegers die tot op de draad zijn versleten, niet worden vervangen, dan verliezen wij een deel van onze specialisatie. Er is sprake van het ombouwen van een paar mijnenjagers tot mijnenvegers, maar dat is slechts oplapwerk. Volgens de eerste minister moet het leger moderner en degelijker worden uitgerust, maar waar zijn wij in Godsnaam mee bezig wanneer wij dertig of veertig jaar oude boten gaan oplappen ?

Men mag niet vergeten dat het stopzetten van dit project een negatief signaal is ten opzichte van de industrie, in de zin van : let op als u ingaat op bestellingen vanwege het leger.

Ik pleit niet voor de bestelling in se, die plaatsvond in 1994, maar wel voor de uitvoering van een lopend contract. Trouwens, neemt een nieuwe regering de vorige engagementen niet over ?

Mijnheer de minister, mocht het contract niet worden nagekomen, dan zou op een schandalige wijze worden omgegaan met onze industrie, met alle ernstige gevolgen van dien.

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als inleiding wil ik u nog twee zaken meedelen.

Ten eerste, ik hoop dat wij in dit debat aan beide kanten van de tafel de kalmte kunnen bewaren. Het is logisch dat de volksvertegenwoordigers in een parlement vragen stellen naar aanleiding van belangrijke verklaringen over belangrijke dossiers, met een impact voor heel het land. Het is normaal dat zij vragen stellen naar aanleiding van verklaringen van verantwoordelijken. Die verantwoordelijken spreken misschien voor hun beurt, maar dat is een kwestie van deontologie die binnen de regering op punt moet worden gesteld.

Ten tweede, zolang de Ministerraad zijn besluiten niet heeft getroffen en zolang de globale bespreking in deze commissie niet heeft plaatsgevonden, wenst u zich te onthouden van diepgaand commentaar over deelaspecten van het PMT. Ik vind dat een goede deontologische houding, in tegenstelling tot de houding van andere verantwoordelijken. Omdat ik dat wens te onderstrepen, zal ik mij hier beperken tot twee elementen waarbij u niet kunt verwijzen naar het ontbreken van een formele beslissing.

Collega Sevenhans heeft de voorgeschiedenis van het dossier al geschetst. Eigenlijk begint die 15 jaar geleden; niet in 1994, maar in 1985, toen de eerste studies werden ondernomen. Op de Ministerraad van 15 februari 1994 werd er, op voorstel van de toenmalige minister van Landsverdediging Leo Delcroix, beslist om 4 polyester kustmijnenvegers te bouwen voor een totaal bedrag van ongeveer 12 miljard frank. Ik herhaal nogmaals dat er een algemene impact op de defensiepolitiek van dit land is. Ik ben onvoldoende gespecialiseerd om uitvoering in te gaan op de positie van de kustmijnenvegers in het concept van ons leger, maar er is ook een belangrijke regionaal-economische impact aan dit dossier verbonden. Degenen die zich nu opwerpen als grote aankondigers en verdedigers van een beslissing om niet over te gaan tot uitvoering of voortzetting van de beslissing van

Yves Leterme

1994, hebben zich van 1994 tot en met maart in de regio opgeworpen als de grote verdedigers van het dossier. Zij zouden het rond krijgen. Zij zouden ervoor zorgen dat de honderden jobs in Oostende zouden worden gerealiseerd.

Een tweede aspect staat een beetje los van de defensie-invalshoek. Ik heb het over de verbintenissen die de Belgische Staat met de SKB - de uitverkoren NV - in de conventie en de verschillende uitvoeringsstappen heeft aangegaan. De gerechtelijke autoriteiten zullen op dit vlak een eventuele consensus moeten vinden. Zij zullen zich daarover moeten uitspreken, al dan niet in het kader van het faillissement van het bedrijf, dat wellicht voorstelbaar is.

Ik beperk mij tot twee vragen waarop u vanavond moet antwoorden. U kunt hiervoor niet verwijzen naar de Ministerraad van morgen. Mijn eerste vraag is een transcriptie van de vraag die ik u schriftelijk heb overgemaakt. Welke visie hebt u op dit moment in verband met de rol van de kustmijnenvegers die aan vervanging toe zijn, in de globale activiteiten van onze zeemacht en ons leger?

Mijnheer de minister, hoeveel - ik meen dit ernstig - heeft de overheid gespendeerd aan de verschillende voorbereidende fases die in het kader van de conventie in het vooruitzicht waren gesteld en waarvan niemand ontkent dat er reeds gunningen zijn gebeurd onder meer inzake de eerste fase met betrekking tot de engineering en de bouw van de werv? Ik herhaal mijn vraag. Hoeveel heeft de overheid reeds gespendeerd in een programma dat nu op de helling staat en morgen misschien officieel wordt afgevoerd?

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, chers collègues, à chacun sa conception de la déontologie ministérielle et de la communication. J'ai la mienne.

Pour moi, le "kern" n'a pas d'existence légale ni constitutionnelle. La seule instance qui en ait une, c'est le Conseil des ministres. Et je ne vais pas aujourd'hui risquer d'handicaper un plan global en faisant devant cette commission des déclarations qui fourniront à certains le prétexte de remettre en cause une série de choses qui sont prévues dans ce plan.

Il est donc trop tôt. Mais, comme je vous l'avais dit tout à l'heure, je prendrai le temps nécessaire pour discuter avec vous tous les aspects contenus dans cette note de politique générale, avec une vision à 2015.

Je voudrais dire qu'il faut se méfier des canaux parallèles d'information et des déclarations qui sont faites par des personnes qui ne sont pas accréditées pour les faire. Dans une vraie démocratie, la décision finale appartient

au pouvoir politique, à savoir les ministres, contrôlés par une majorité parlementaire. Et j'entends que l'on fonctionne comme cela, même dans le département de la Défense nationale et même si des intérêts importants sont en jeu.

Je le répète : je ne fais le lobby de personne. J'essaie de voir l'intérêt général et de présenter un plan global en ce sens.

Je ne vous répondrai donc pas, monsieur Leterme, au sujet de la justification du plan.

Vous savez, j'étais également ministre sous la précédente législature. Et je vous vois aujourd'hui formuler des critiques qui l'étaient alors par d'autres. J'essaie quant à moi de rester constant et en harmonie avec moi-même et avec ma façon de fonctionner.

Le président : Monsieur le ministre, avant de passer la parole à nos deux collègues, je voudrais quand même vous dire que lorsqu'on lit des articles dans la presse ou que l'on voit des interviews à la télévision, il est normal de poser ce genre de questions. Je suppose que vous pouvez comprendre cela de la part des parlementaires.

Je respecte et partage parfaitement votre déontologie. Mais entendre un ministre nous dire que pour le renouvellement des F-16, qui se passera dans quinze ans, il aura 71 ans, m'interpelle un peu. Je ne trouve pas que ce soit le comportement que l'on peut attendre d'un ministre responsable.

Cela dit, chacun apprécie les ministres ou leurs déclarations comme il le souhaite.

De leden kunnen vragen stellen en de minister geeft zijn antwoord. De leden van de commissie zullen een globale visie krijgen over de toekomst van ons leger binnen enkele weken. Maar voor zover zij nu willen reageren, geef ik ze het woord.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik wil graag over het globaal plan debatteren, dat is onze taak. Mijnheer de minister, dit is een specifiek dossier. Ik probeer er zo rustig mogelijk over te praten omdat het zo een belangrijk en een lopend dossier is. Hier is een engagement genomen en er is in geïnvesteerd. Dit gaat er niet over een of andere visie of een toekomst te ontwikkelen. Dit is echter iets waarmee we de toekomst van een bedrijf in de grond boren. Dit bedrijf heeft niets verkeerd gedaan, maar heeft gewoon de fout begaan door in te tekenen op een legerbestelling. Daar kan u toch uw visie op geven? Verdedigt u dat er zoiets gebeurt?

Dit is niet bepalend voor de toekomst van ons leger, dat is een andere discussie. We kunnen niet beweren dat we geen mijnenvegers nodig hebben want we zijn ervan overtuigd dat we ze nodig hebben. Anders zouden wij

Luc Sevenhans

niet zeggen dat als er geen nieuwe komen, we de oude kunnen ombouwen. Dat is een pleister op een houten been. Iedereen is ervan overtuigd dat we de mijnenvegers nodig hebben. De mijnenvegers zijn een van de belangrijkste redenen van bestaan voor onze Zeemacht. Anders wordt het helemaal een paradeleger. Als men een aantal zaken die op stapel staan, uitvoert dan creëert men een paradeleger dat veel informatie- en communicatietechnieken beheerst, maar dat geen materiaal heeft om nog ergens de vrede te handhaven of de verdediging op ons eigen grondgebied op te nemen.

Het is een heel ander punt, maar u kan toch minstens antwoord geven of u zoiets laat doorgaan. Er is een bedrijf dat in de problemen geraakt door overheidsbeslissingen. Zal u uw verantwoordelijkheid opnemen of zal u het bedrijf schadeloosstellen? Ik wil morgen een discussie voeren over het feit of we een leger nodig hebben. Dat is een maatschappijdiscussie.

Ik bekijk dit niet als een militair dossier. De mijnenvegers hebben uiteraard een militaire betekenis, ze zijn nodig voor het leger. Ik engageer mij in dit dossier omdat hier door een bepaalde beslissing een bedrijf de grond wordt ingeboord. U kan toch wel antwoorden of u met zoiets akkoord gaat, los van het militaire aspect. Mijnheer de minister, in uw plan stond toch dat de mijnenvegers een noodzaak zijn voor het leger.

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister niet voor zijn antwoord. Ik zal heel rustig blijven.

Ten eerste, wat de deontologie en het primaat van de politiek betreft. Ik heb een aantal verklaringen van politici gehoord en gelezen. Mijnheer de minister, ik heb u daarstraks niet onderbroken, laten wij rustig blijven. Ik wil gewoon mijn drie punten naar voren brengen. U krijgt straks de kans om te antwoorden.

U hebt daarnet gezegd dat u voor geen enkele lobby optreedt. Wat betreft het primaat van de politiek ben ik volledig akkoord. Is het dan abnormaal dat wanneer belangrijke regeringsleden uitspraken doen over zulke belangrijke dossiers tot en met de regionale impact, dat men zich als volksvertegenwoordiger het recht toemeent om daar een aantal vragen over te stellen? Dit heeft niets te maken met de discussie over het primaat van de politiek. Daar zit u volledig mis.

Ten tweede neem ik het u bijzonder kwalijk - en ik ga mij rustig uitdrukken, maar de volgende maanden zal ik mij inzetten om u van naderbij te volgen en u dat betaald te zetten - dat u mij verwijt dat ik van houding zou veranderen naargelang mijn partij in de meerderheid of de oppositie zit. U hebt daarnet gezegd dat u zowel in de vorige als de huidige regering zit en dat u een zekere constante hebt. Ik daag u uit om aan te tonen dat ik

vandaag een andere houding aanneem en een andere kritische zin heb dan de voorbije twee jaar dat ik in de meerderheid zat. Ik zal de kans krijgen om u wat dat betreft van naderbij te volgen.

U hebt een belangrijk verwijt gestuurd naar minister Vande Lanotte en minister Aelvoet. Ik hoop dat u de moed hebt om dat morgen aan de tafel van de Ministerraad te herhalen. Wat deze vergadering betreft, vind ik het een bijzonder ernstig feit dat u op een heel precieze vraag, die niets te maken heeft met de besluitvorming van morgen in de Ministerraad - ze gaat louter over hoeveel geld er van de belasting, de collectiviteit, de gemeenschap en de Belgische Staat is betaald aan het bedrijf SKB in het kader van de conventie met betrekking tot de kustmijnenvegers - weigert te antwoorden. Dit is onbehoorlijk gedrag.

Dit is ontoelaatbaar en ik zal met mijn fractieleider overleggen welk gevolg wij daaraan zullen geven. Inzake de verhouding tussen regering en parlement doet deze regering nogal wat aan rechtsvinding, als ik mij zo mag uitdrukken. Dit is nog nooit vertoond. Wij gaan uiteraard deze cijfers nog kunnen opsnorren. Er is het Rekenhof en er zijn nog andere methodes, maar dit is echt onbehoorlijk. Ik heb altijd geprobeerd mij voorkomend te gedragen ten aanzien van uw persoon, maar het is werkelijk ontoelaatbaar dat u op een heel precieze vraag naar een bedrag, pertinent weigert te antwoorden. Dat is niet correct. Maar, mijnheer de voorzitter, "wie niet zien en wil, wat baten kaars en bril"?

Le **président** : Je prends à témoin ceux ou celles qui participent à la Conférence des présidents, où - je peux vous l'assurer - M. De Croo fait chronométrer dorénavant le temps de parole. Dès lors, ofwel dient men een verzoek in tot interpellatie en interpelleert men, ofwel stelt men een mondelinge vraag. Wilt u interpelleren, dan moet u daar bij uw fractievoorzitter op aandringen, die uw verzoek moet verdedigen in de Conferentie van voorzitters. Hier gaat het om een mondelinge vraag en u kent de spreektijd.

Je ne discute pas ici du fond. Mais vous pouvez vous renseigner : dans chaque commission, l'on veut chronométrer. Et dans celle-ci, nous ne l'avons jamais fait, car ce n'est pas dans mon style. Mais bon, si cela continue de la sorte, nous serons contraints de le faire aussi. Dès lors, je pense que nous prendrons notre temps dans le débat que nous aurons prochainement et que tous les arguments, avancés aujourd'hui sur le fond, pourront encore être rappelés par la suite.

Ik stel voor dat er naar aanleiding van het debat over de hervorming van het leger een motie van vertrouwen of wantrouwen wordt ingediend. Iedereen zal de mogelijkheid krijgen daarover zijn oordeel uit te spreken.

président

Donc maintenant, si le ministre désire encore s'exprimer, il a le droit de le faire. Mais je pense que le débat s'est déroulé très poliment et qu'il n'y a eu aucune attaque personnelle jusqu'à présent. Et mieux vaut conserver cette atmosphère de travail.

Mijnheer Sevenhans, ik herhaal dat u zich moet wenden tot uw fractievoorzitter om een interpellatieverzoek in te dienen.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Ik heb dat gedaan. Gisteren heb ik mijn fractievoorzitter gevraagd om, gelet op het belang ervan, de vraag in een interpellatie te laten omzetten. U kunt getuigen - u was aanwezig, mijnheer de voorzitter - dat mijn fractievoorzitter die vraag inderdaad in de Conferentie van voorzitters heeft gesteld.

In ieder geval dank ik u dat u ons meer spreektijd hebt gegund dan waar we recht op hadden.

Le président : Nous avons aussi accepté d'ajouter des questions supplémentaires qui sont arrivées au dernier moment.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik verwijt u niets.

Mijnheer de minister, ontkent u dat u op 5 mei een interview hebt gegeven aan de Financieel Economische Tijd ? Deze krant citeert u letterlijk over de mijnenvegers. Als u geen interview hebt gegeven, moet u dit tegenspreken. De journalist beweert bij hoog en bij laag dat u verklaringen hebt afgelegd over de kustmijnenvegers. Ik ga ervan uit dat ik u mag geloven. U zult de krant tot de orde moeten roepen. Een van de twee liegt. Ik beklemtoon dat de FET u letterlijk citeert.

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik wil een misverstand wegwerken. Mijn ergernis heeft betrekking op de tweede vraag. De minister heeft niet geantwoord op de vraag hoeveel geld de overheid reeds heeft uitgegeven aan betalingen aan het SKB. We nemen er akte van dat de minister op een precieze vraag weigert te antwoorden.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, je n'ai pas les chiffres sous la main.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Landsverdediging over "de plannen inzake de Leopoldskazerne" (nr. 1731)

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Défense sur "l'avenir de la Caserne Léopold à Gand" (n° 1731)

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb reeds herhaalde malen vragen gesteld over de toekomst van de Leopoldskazerne te Gent. U hebt de laatste maal geantwoord dat die kazerne deel zou uitmaken van de hervorming van de medische dienst. Graag vernam ik vandaag de huidige stand van zaken omtrent de Leopoldskazerne.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, chers collègues, la décision définitive devrait aussi être prise demain puisque la situation est décrite dans la note de politique générale qui devra faire l'objet de l'approbation du Conseil des ministres de demain. C'est tout ce que je peux vous dire pour le moment.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "de eventuele aankoop van transporthelikopters" (nr. 1793)

Question orale de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "l'éventuel achat d'hélicoptères de transport" (n° 1793)

De heer **Stef Goris** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, deze vraag vervalt eigenlijk. In het magazine "Flight International" van september vorig jaar werd gemeld dat het Belgisch leger transporthelikopters zou willen kopen. Ik heb deze vraag ingediend voor er van de nota sprake was. In een aantal kranten las ik dat er sprake zou zijn van transporthelikopters. Na de Ministerraad van morgen zullen we definitief vernemen of ze er komen, hoeveel het er zullen zijn en welke.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, en ce qui concerne la réunion de demain, tout le monde est sur le même pied, majorité comme opposition.

M. Goris n'a pas non plus reçu de réponse à sa question.

Le président : Nous aviserons dans les quinze premiers jours du mois de juin la manière d'organiser nos travaux en commission.

- *La réunion publique de commission est levée à 18.10 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.10 uur.*